

ARKUSZ OBSERWACJI ZAJĘĆ

*Narzędzie doskonali umiejętność: **obserwacji, projektowania, analizowania przebiegu zajęć** oraz ułatwia **ewaluację rezultatów zajęć** w kontekście **zamierzonych i osiągniętych przez nauczyciela celów edukacyjnych**. Porównanie to służy kształtowaniu **elastycznej, kreatywnej postawy** praktykanta/praktykantki wobec sytuacji dydaktycznych i wychowawczych w szkole, wynikającej z konkretnych możliwości i potrzeb przejawianych przez dzieci. Na podstawie pytań, zawartych w arkuszu można też określić poziom kompetencji nauczyciela/lki w zakresie **indywidualizowania i oceniania pracy uczniów** podczas ich procesu uczenia się. Arkusz obserwacji zajęć dostarcza także informacji zwrotnej na temat profesjonalnego **posługiwania się przez nauczyciela dobrymi wzorcami dotyczącymi komunikacji**. Stosowanie narzędzia wymaga namysłu, precyzyjnej analizy oraz pogłębionej refleksji pedagogicznej. Praktykant/praktykantka powinni korzystać z arkusza podczas **analizy i oceny poziomu własnych kompetencji pedagogicznych** po przeprowadzeniu zajęć w szkole.*

IMIĘ I NAZWISKO NAUCZYCIELA/LKI.....

SZKOŁA..... KLASA.....

RODZAJ ZAJĘĆ/ PROJEKT/.....

DATA.....

TEMAT ZAJĘĆ.....

.....

.....

Realizatorzy projektu :

I. PLANOWANIE ZAJĘĆ A ICH REALIZACJA

Instrukcja: Dowiedz się przed zajęciami i wpisz w odpowiednie rubryki, jakie elementy struktury scenariusza zaplanował/a nauczyciel/lka do realizacji zajęć, które będą przedmiotem obserwacji. W trakcie zajęć, zaznacz znakiem „+” te elementy, które zostały zrealizowane, a znakiem „-” te, z których nauczyciel/lka zrezygnował/a. W polu „komentarz”, opisz elementy nowe, dodane przez nauczyciela/lki podczas pracy z uczniami, podaj w miarę możliwości przyczyny i konsekwencje zaistniałych zmian. Możesz też zaproponować własne rozwiązania zaistniałych sytuacji edukacyjnych. Uzupełnij swoje spostrzeżenia, informacjami uzyskanymi od nauczyciela po omówieniu z nim *zamierzonych i osiągniętych celów edukacyjnych*. Napisz, jak oceniasz wprowadzone zmiany z punktu widzenia aktywności dzieci w procesie uczenia się.

Nazwa elementu struktury scenariusza	Elementy struktury scenariusza zaplanowane przez nauczyciela/lkę	Realizacja podczas obserwacji		KOMENTARZ/ UWAGI WŁASNE PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ
		+	-	
Cele szczegółowe zajęć (sformułowane operacyjnie)				

Realizatorzy projektu :

Projekt „Dobra praktyka kluczem do profesjonalizmu w edukacji” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Metody (np. pokaz, obserwacja, doświadczenie, eksperyment, badania terenowe, wycieczka, rozmowa, wywiad, opis, opowiadanie, zabawa, drama, ćw. praktyczne)</p>				
<p>Formy organizacyjne (np. zbiorowa, zespołowa, w parach, indywidualna)</p>				
<p>Środki dydaktyczne (np. książki lub inne teksty, obrazki, zdjęcia, filmy, prezentacje, programy komputerowe, Internet, nagrania, okazy, instrumenty, środki plastyczne, itp.)</p>				

Realizatorzy projektu :

Projekt „Dobra praktyka kluczem do profesjonalizmu w edukacji” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Główne etapy zajęć</p>				
<p>Ocena rezultatów wprowadzonych modyfikacji</p>				

Realizatorzy projektu :

Projekt „Dobra praktyka kluczem do profesjonalizmu w edukacji” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

II. REALIZACJA ZAJĘĆ

Instrukcja: Zaznacz aktywności nauczyciela/lki i uczniów/uczennic podczas obserwowanych zajęć. Opisz, jak zachowanie dzieci wpływało na decyzje nauczyciela/lki odnośnie dalszego przebiegu zajęć.

AKTYWNOŚĆ NAUCZYCIELA/LKI I UCZNIÓW/UCZENNIC	TAK	NIE	KOMENTARZ/ UWAGI
Nauczyciel/ka rozpoczyna zajęcia w sposób wywołujący zainteresowanie dzieci			
Nauczyciel/ka nawiązuje do posiadanej już wiedzy uczniów			
Nauczyciel/ka podaje cele zajęć, ustala z uczniami zasady wykonania zadań			
Nauczyciel/ka stosuje różnorodne metody nauczania			
Nauczyciel/ka stosuje różne formy pracy z klasą			
Nauczyciel/ka organizuje, wspiera i ukierunkowuje pracę uczniów			
Nauczyciel/ka pozwala na samodzielnie poszukiwania dzieciom			
Nauczyciel/ka skutecznie i w różnorodny sposób motywuje uczniów do pracy			
Nauczyciel/ka skutecznie zarządza klasą, odwołuje się do wspólnie ustalonych zasad pracy			
Nauczyciel/ka pomaga uczniom w uporządkowaniu zdobytej wiedzy			
Nauczyciel/ka tłumaczy pracę domowa, uwzględniając specyficzne potrzeby i trudności uczniów			
Uczniowie/uczennice są aktywni/e, ponieważ metody i środki są dla nich atrakcyjne, motywują ich do pracy			
Uczniowie/uczennice są skoncentrowani/e na zadaniach,			
Uczniowie/uczennice współpracują ze sobą podczas wykonywania zadań,			
Uczniowie/uczennice podczas zajęć zgłaszają i realizują własne pomysły			
Uczniowie/uczennice samodzielnie poprawiają własne pomyłki lub błędy			
Inne spostrzeżenia dotyczące przebiegu zajęć:			

Realizatorzy projektu :

Projekt „Dobra praktyka kluczem do profesjonalizmu w edukacji” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

III. INDYWIDUALIZACJA PRACY

Instrukcja: Zaznacz, jakie formy indywidualizacji pracy uczniów/uczennic stosował nauczyciel/ka podczas zajęć. Opisz, jak zachowywały się wtedy dzieci.

FORMY INDYWIDUALIZACJI PRACY UCZNIÓW/UCZENNIC	TAK	NIE	KOMENTARZ
Nauczyciel/ka realizuje zróżnicowane cele edukacyjne			
Nauczyciel/ka dostosowuje stopień trudności i liczbę zadań do potrzeb i możliwości poszczególnych uczniów/uczennic i grup			
Nauczyciel/ka uwzględnia różnorodne tempo pracy uczniów/uczennic			
Nauczyciel/ka dostosowuje metody do różnych stylów uczenia się uczniów/uczennic			
Inne spostrzeżenia dotyczące indywidualizacji pracy uczniów/uczennic:			

V. KOMUNIKACJA

Instrukcja: Zapisz, w jaki sposób uczniowie/uczennice reagują na różnorodne sposoby komunikacji, w jaki sposób komunikują się z innymi, w jakim stopniu dany rodzaj komunikacji wpływa na ich aktywność, motywację do pracy

AKTYWNOŚĆ NAUCZYCIELA/LKI I UCZNIÓW/UCZENNIC	TAK	NIE	KOMENTARZ
W klasie obowiązują jasne, znane uczniom zasady komunikacji (np. reguły wyeksponowane w sali, do których odwołuje się nauczyciel/ka)			
Nauczyciel/ka komunikuje się z uczniami/uczennicami w różnorodny sposób i za pomocą różnych środków (słowem, gestem, mimiką, za pomocą ustalonych sygnałów dźwiękowych lub wizualnych, używa określonych zwrotów-kluczy np. „szum-stop”)			
Nauczyciel/ka posługuje się językiem zrozumiałym dla uczniów/uczennic, dobrze operuje głosem			
Nauczyciel/ka używa różnych rodzajów komunikatów (np. żartuje, opowiada, relacjonuje itp.)			
Nauczyciel/ka potrafi słuchać uczniów/uczennic i odpowiednio reaguje na ich komunikaty			
Nauczyciel/ka zadaje różnorodne pytania (otwarte-zamknięte, proste-złożone, do grupy-do ucznia itp.)			
Nauczyciel/ka zachęca do wypowiedzi mniej aktywnych uczniów/uczennic			

Realizatorzy projektu :

Projekt „Dobra praktyka kluczem do profesjonalizmu w edukacji” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uczniowie/uczennice mają możliwość komunikowania się między sobą			
Uczniowie/uczennice formułują pytania z własnej inicjatywy			
Uczniowie/uczennice dyskutują z rówieśnikami i nauczycielem/lka			
Uczniowie/uczennice wyjaśniają, uzasadniają swoje zdanie			
Uczniowie/uczennice dostosowują formę komunikowania się do osoby lub sytuacji (np. podczas spotkania z ekspertem, zaproszonymi gośćmi itp.)			
Zachowane są odpowiednie proporcje pomiędzy komunikacją nauczyciel/ka-uczeń/uczennica-uczniowie/uczennice			
Inne spostrzeżenia dotyczące komunikacji:			

VI. OCENIANIE

Instrukcja: Zapisz, jaką rolę w zaobserwowanej sytuacji pełniło ocenianie (np. motywującą, dyscyplinującą, informującą) oraz jaki wpływ miały na dalszą aktywność dzieci.

RODZAJE I FORMY OCENIANIA	TAK	NIE	KOMENTARZ
Nauczyciel/ka informuje o kryteriach oceny danego zadania (np. NaCoBeZU- na co będą zwracał uwagę) lub prosi uczniów/uczennice o wyjaśnienie, jak należy wykonać to zadanie			
Nauczyciel/ka stosuje różnorodne formy oceny lub informację zwrotną: np. znak (literka, cyfra), obrazek, informacja ustna, informacja pisemna (krótsza, dłuższa)			
Nauczyciel/ka stosuje różnorodne sposoby oceniania: (np. ocena nauczyciela/lki, ocena rówieśników, samoocena)			
Nauczyciel/ka często stosuje wzmocnienia pozytywne			
Uczniowie/uczennice mają możliwość oceny zajęć, zadań			
Uczniowie/uczennice gromadzą swoje prace (np. <i>portfolio</i>) i mają możliwość analizowania własnego postępu w procesie uczenia się			
Nauczyciel/ka i uczniowie/uczennice wykorzystują sytuację oceniania do planowania dalszej pracy- <i>ocenianie do uczenia się</i>			

Realizatorzy projektu :

VI. ROZWIĄZYWANIE SYTUACJI PROBLEMOWYCH PODCZAS OBSERWOWANYCH ZAJĘĆ

RODZAJ SYTUACJI PROBLEMOWEJ	REAKCJA NAUCZYCIELA/LKI	REAKCJA UCZNIA NA DZIAŁANIA NAUCZYCIELA/LKI	WPLYW SYTUACJI NA PRZEBIEG ZAJĘĆ

VII. OGÓLNA OCENA I REFLEKSJE

Poprawność merytoryczna i metodyczna zajęć	
Tempo zajęć, zarządzanie czasem	
Logiczne następstwo kolejnych elementów zajęć,	
Elementy, które sprzyjały aktywności i zainteresowaniu uczniów	
Elementy, które należałoby usunąć, poprawić	
Pytania, wątpliwości, które należałoby omówić z nauczycielem lub opiekunem praktyk:	

Realizatorzy projektu :

